

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in četrtletno 2-50 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dojise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

Sloga.

„Primorski List“ je prinesel v svoji številki z dne 22. oktobra zanimiv članek, v katerem neki dr. P. dokazuje potrebo sloge v slovenski ljudski stranki na Goriškem ter polaga rodoljubom na srce, naj poravnajo navskrižnosti, ki jih ločijo, ter naj se združijo v skupno delovanje na narodnem, gospodarskem in kulturnem polju.

Zlate besede, katerim želimo iz srca, da bi obrodile obilno dobrega sadu. Ali prikriti ne moremo bojazni, da z dobro stvarjo ne pojde tako hitro, kakor želi vsak pravi rodoljub, ker dolgotrajna nasprotovanja so se močno vkoreninila, so stranko strahovito razorala ter so deželo in narod pahnila v naročje liberalizmu in njegovemu načelniku, ki brez formalne „organizacije“ fakično že gospodari v deželi.

Pomirjenja je treba iskati ne samo za ljudsko stranko, ampak za deželo sploh; kajti v deželi ne prebivajo samo pristaši ljudske stranke, kateri neki vročekrvni njeni pristaši prorokujejo popolno zmago po šestih letih, ampak tudi druge frakcije, ki so že dandanes močne in ki si ne pustijo izviti moči iz rok, katero so dosegle. Pristaši vseh strank živijo med sabo v vedni socialni in gospodarski dotiki ter se ne dajo ločiti ne po kraju, ne po delu in trudu, ker vse jim je skupno v vsakdanjem življenju in v pehanju po pridobitku. Konečni smoter pomirjenja mora biti vsa dežela in ves narod slovenski, kakor je to vedno imel pred očmi „črni lenuh, stara šara“ dr. Gregorčič, radi česar ni bil nikdar prijatelj izrecnega strankarstva, ker je upal, da se bo dalo vsaj po večjem doseči splošno pomirjenje in mir, kakoršen je nekdanj vladal na Goriškem.

Okoliščine so drugače nanesle, da je postalo strankarstvo potrebno zlo in da se le potom strank in njih organizacij dela domača in višja politika. Treba torej v resnici najprej skrbeti za okrepljenje lastne stranke, kar se doseže posebno s strogo slogo in disciplino v njej, potem pa za z bližanje ali združenje z drugimi sorodnimi strankami, ki po svojih načelih in ciljnih dopuščajo tako bližanje.

Zdelo bi se komu, da z bližanje v svoji stranki je najložja reč, da tako bližanje niti ni potrebno, ker bi moralo že obstajati; kajti pristaši ene in iste stranke, z istimi

blizu, ampak so celo skupaj. In vendar ni tako, če je zli duh razpora zašel med brate ter ločil jih v različne frakcije in struje. In to velja za našo ljudsko stranko v polni meri; v njej ni sloge, ni edinstva, marveč so razne frakcije in struje, ki ne soglašajo, ki si nasprotujejo in se izpodrivajo, ki so pripravljene, nič ne delati, ako njihova ne obvelja.

Stranke in struje navadno nimajo svojega izvora v ljudstvu, ampak v glavah voditeljev ali teh, ki hočejo voditelji postati, ali sploh v izobraženih, nemirnih, agilnih glavah. Tako je tudi v slov. ljud. stranki. Njeni pristaši med ljudstvom ne poznajo mladih in starih, Goričanov in Kranjcev, starokopitnežev in novokopitarjev, ampak poznajo le ljudsko katoliško stranko. Akademično izobraženi člani vodstva in stranke pa že poznajo in delajo razliko med goriško nekdanjo „Slogino“ starokopitno, mlačno, nedelavno strujo ter med strujo mladih, čilih, delavnih, vsesvetovnih, demokratičnih mladičev in mož, ki navzeti novih idej in prijatelji novih organizmov prezirajo starokopitne počasneže ter zabavljajo čez nje, kar se dá. Mladi ne iščejo stika s starimi, so sami za se, prezirajo in zanikajo, kar stari delajo in so delali, z vedno ponavljajočim se „ne delajo nič, niso delali nič“, stvarjajo nove organizme z novimi cilji, po novih taktičnih načelih ter se spominjajo starih le tedaj, če so jim potrebni za pripravo, da brže izvlečejo voz iz mehke zemlje, v katero se je usedel.

Taki pojavi so popolnoma naravni in ni komu kaj očitati; subjektivno je stvar v redu, vsak dela po svojem najboljšem prepričanju, z vneto, odločno, pripravljeno dati za svoje ideale življenje in krv, službo in dohodke.

Objektivno — če se razmotriva stvar sama na sebi — je pa dobro, če izkušen, miren, previden človek obrne svojo pozornost na take odnose ter se vpraša, ali je to prav, ali vede to do sreče in blaginje naroda. In ako spozna, da je pred durmi sovražnik, ki preži, kako bi pomandral vse krasne nasade v deželi v verskem in moralnem, v socialnem in gospodarskem oziru, tedaj zakliče pripravljeno se bratom: Stojte, kateri vrag vas je zmotil? — Pred durmi je sovražnik, ki sili v hišo, in vi se v hiši med seboj kavšate, kakor bi ne imeli boljšega dela. — Sram vas bodi, slepci, ki ne vidite, da derete v lastno po-

gubo in da tirate narod seboj v nesrečo.

Tako bi jim moral zaklicati moder duh, ki ne gleda na višine, ne gleda to neopravičenjenje, lovljenje in preganjanje med rodnimi brati, ki trdijo, da so enega srca in mišljenja. Da, da, hrup in šunder, ki se razlega po vsi Sloveniji, od Gorice do Trsta in Ljubljane, spričuje o vašem enem srcu in mišljenju v prepiru! — Kriv razpora pa ni nikdo, kakor se razume po sebi; sama nedolžnost na eni, sama brezmadežnost na drugi strani. Pa kaj bi krivcev iskali in tako razpihivali ogenj, ki že itak visoko gori. Vprašajmo rajši, kako bi se dalo razporu od pomoči. —

Zahtevati od „stare šare“, naj pospeši svoje korake, je brezmiselnost, ker tega ne more storiti; nalagati mladim — ali kdo naj jim naloži! — da naj se brzdajo in krotijo, naj poslušajo in spoštujejo stare, je proti „demokratičnim“ načelom. Kaj ostaja torej?

Ali naj dajo mladi starim pripravo, da bodo vozili skupno v enem vozu; ali naj si razdelijo delo in napravijo dva voza; kamor dojdejo mladi v enem dnevu, pridejo stari v dveh. Ako imajo ista načela in iste cilje, bo veljalo o njih; getrennt marschieren, vereint schlagen; vozijo vsak za se, pa oboji zoper istega sovražnika. Resnica pa ostane, da pamet je boljša ko žamet, da sloga več izda ko moč; kajti sloga moč podvoji in potroji.

Komur je v resnici blaginja naroda pri srcu, bo deloval za narod na vsakem mestu in vsaki stopinji, kamorkoli je postavljen, bodisi kot organizator, govornik, agitator, telovadec, pevec, mislec, pisec, plačevalec, bodisi tudi kot ukrivljen hrbet, po katerem sme vsakdo udrihati bodisi iz liberalne ali „nove“ struje. Komur pa ni toliko na narodni blaginji, kolikor na tem, da se svetli njegovo ime, da odločuje, zmaguje s svojimi edino rešujočimi načeli in sredstvi in s svojo strujo, bo iskal prvih sedežev ali celo oblasti nad prvimi sedeži ter se ne bo pomišljal prekucniti vse sedeže, ako so mu na poti. Vse pa se godi, kakor naravno, samo iz ljubezni do ljudstva. Ker je videl, da voditelj ali vodstvo hodi pogubna pota, vezala ga je sveta narodna dolžnost, da je to razglasil vsemu svetu ter navedel dokaze, da voditelj taji strankina načela ter jo zmira in psuje. To je bilo narodno — nebu in svetu dopadljivo delo. Narodna dolžnost ga je vezala, poriniti voditelju — iz-

dajici meč v srce pa odpreti sebi ali tovarišu pot na njegovo mesto. Vse v imenu načel in idealov!

A v kljub težavam in oviram ni pomirjenje in sloga nemogoča, ako prešinja srca vseh pristašev dobra volja in prepričanje, da vsi ne morejo ukazovati, ampak le eden, naj že bo oseba ali skupina.

Zato nikar ne obupati!

Deželno gospodarstvo.

Z velikim hrupom se je vrgla „Soča“ in za njo ves liberalni in agrarni kor na izmišljeno slabo gospodarstvo v deželni hiši. Na vse mogoče načine slepijo verno ljudstvo s to bajko, ki so si jo izmislili, da bi vrgli „klerikalno bando“ ob tla.

Da bodo naši čitatelji spoznali to gorostasno sleparstvo, podajamo jim tukaj avtentične uradne podatke o tem predmetu. Pazljivo naj čitajo to razpravo in konečno se jim bode studila grda gonja, ki se vprizarja proti sedanjemu deželni upravi.

Vsi troški za poljedelstvo in obrtni so znašali t. 1899 skupaj 9530 K in sicer se razdeli ta svota tako-le: Podpora c. kr. kmet. družbi 2300 K, doneški obrtnim šolam 5400 K in študentski učencem obrtnih zavodov 1790 K.

To je bil oni znesek, kateri je dala dežela v podporo kmetijstva in obrtnije. In vendar je bila glavna naloga tedaj in je tudi sedaj podpirati razvoj kmetijstva in obrtnije.

Kako se je moglo razvijati pri taki pičli podpori kmetijstvo in obrtnija, je neresumljivo. Rečemo lahko, da ravno na tem polju se ni do tedaj nič ali le malo storilo. Kdor si je ogledal razvoj kmetijstva v drugih kronovinah, ki so izdale in izdajajo še dandanes stotisočake in milijone v to svrhu, in si ogledal kmetijstvo v naši provinciji, je moral pač priznati, da smo za drugimi deželami zelo zaostali. To je izprevidel tudi sedanji deželni odbor ter je ukrenil na drugo pot. Podpirati je začel vse panoge kmetijstva ter prinašal v zbornico tozadevne predloge in nasvete. Leta 1907 je sprejel in odobril deželni zbor samo za razvoj poljedelstva potrošek 143 529 K. Med temi stroški so glavni za zavarovanje goved v znesku 35.300 K, za kmetijske šole 43 700 K, za razne kmetijske potrebščine 29.600 K, za brezobrestna posojila 25.000 K, za trč- in sadjerejo 4000 K za ustanovitev kmečkih posojilnic 1000 K itd.

So-li ti izdatki opravičeni in potrebni, o tem naj sodijo naši poljedelci. Če se jim vidi to potrata deželnega denarja, naj naročijo liberalcem in agrarcem s Faidutti-jem vred, da se mora ta točka izbrisati iz deželnega proračuna, in deficit za l. 1907 izgine takoj. — Mi smo uverjeni, da se za razvoj našega kmetijstva še premalo stori; žal, da druge deželne potrebščine ne dopuščajo večjih izdatkov v ta namen.

Oglejmo si sedaj 6. poglavje: Troški za zdravstvo. Leta 1899 se je izdalo na ta račun 6536 K; a leta 1907 je odobril deželni zbor tozadevni potrošek v znesku 97.690 K, in sicer podpore občinam za vodne naprave 51.350 K, za protimalarično akcijo 6000 K in za akcijo proti pelagri 34.000 K.

Tudi o tem naj sodi ljudstvo, so li taki izdatki in napor v pridobitev zdrave vode in zboljšanje zdravstvenih razmer opravičeni ali ne.

Troški za uk in izobrazbo so znašali l. 1899 skupaj 57.153 K; a lani je odobril deželni zbor v ta namen potrošek 482.450 K. Dovoljeno naj nam bude tudi ta navesti poglobitve in najvažnejše izdatke: Za štipendije in podpore visokošolcem 16.000 K; za ljudske šole 392.000 K; za obrtne šole 35.200 K; posredovalnemu uradu za delavce 2000 K; podpore obiskovalcem dijakom obrtnih šol 3000 K; za deželno gluhošolnico 14.000 K.

Za ceste je potrosila l. 1899 skupaj 45.339 K; a lani je bilo dovoljeno v ta namen 239.450 K.

V drugih poglavjih ni posebnih sprememb razen v I. in II. poglavju: Troški za deželni zbor in deželne urade.

In čujte, prijatelji božji, za koliko so se povišale doklade v tem času, ko so se stroški za poljedelstvo, za šolstvo, za ceste, vodovode, vodnjake itd. pomnožili skoraj za 1.300.000 K. Doklade na zemljarino so se povišale od 15% na 20%, na hišno-razredni in hišno-najemninski davek od 17% na 20% in na pridobninski in dohodarinski davek od 20% na 30%.

Doklade od užitnine, ki so znašale vže l. 1900 80%, so se zvišale za 40%; a še od teh dobijo okrajni šolski zalogi 20%.

Davščina od piva je porasla od 1 K za bl na 4 K, in še od te dobivajo po 1 K okrajni šolski zalogi.

Iz tega razvidi vsakdo, da se je v tej dobi izdalo leto za letom 4—5 krat več nego l. 1899, a da v kljub temu so ostale deželne doklade skoro nespremenjene. A potem so še ljudje, ki hočejo slepiti ljudstvo o slabem gospodarstvu v naši deželi!

In sedaj vam pride tudi tržaški junak dr. Gregorin, kateri pozna naše gospodarske razmere iz „Sočinih“ člankov, ter začne po Krasu predgovati, „da je obstrukcija Pajer-Gregorčičeve zveze naperjena proti volitvi deželnega odbora, ker hoče kolikor možno podaljšati življenje dosedanjemu odboru ter kolikor možno dolgo zakrivati svoje slabo gospodarstvo“.

Tako govori in piše odvetnik, akademsko izobražen mož, ne da bi navedel za tako prazno sumničenje le jeden dokaz. — To je pač škandal!

Ta veliki pravicoljub ni črnil pa niti besedice o groznem volilnem sleparstvu, ki se je izvršilo v kmečki skupini za goriško okolico! — Kako naj označimo tako postopanje!

Dopisi.

Iz Fojane dne 19. oktobra 1908. Dne 15. t. m. previden s sv. zakramenti umirajočih umrl č. g. Franc Pavletič, vikar v najlepši možki dobi 52 let star.

Rojen je bil v Štandrežu dne 1. oktobra 1856, v mašnika posvečen 18. septembra 1880. S'uzboval je v Cerknem, Ločniku in od l. 1891 naprej v Fojani. Zadnjih osem let je bolehal na obistih huda zlatenica pa mu je prestrigle nit življenja. Bil je mož blagega in tihega značaja, priden delavec v vinogradu Gospodovem, zlasti vstrajen v spovednici. Malo imetje je zapustil škofijskim zavodom. Pogreb njegovih zemljskih ostankov se je vršil dne 17. t. m. Obilo ljudstva se ga je vdeležilo. Iz Gorice je došel tudi veleč. mons. Jože Pavletič z bratom Gotardom, dekanom v Št. Petru. Cerkveno opravilo je vodil župnik iz Biljane preč. g. Ludovik Kumar, sošolec pokojnika, v spremstvu 9 duhovnikov sorbratov. Po župnikovem nekrologu na grobu so slovrenski pevci zapeli „Jamica tiha“. R. i. p. l.

Iz Temnice. Pretečeni teden sta prišla v Temnico renški g. župan in še nekdo drugi v zadevi dograditve ceste Renče-Temnica. Toda naš župan je tema dvema odposlancema renške občine izjavil, kakor sta sama pripove-

dovala, da ni zadovoljen, da bi se cesta gradila sedaj. Prosila ga sta naj napravi prošnjo za podporo. Toda naš župan ni o tem hotel ničesar slišati. Odposlanca sta dejala, da sama napravita prošnjo, naš župan naj bi jo le podpisal. Toda irdijo da je naš župan imel gluha ušesa. Vsak lahko izprevidi, da bi bil župan lahko kaj ukrenil radi ceste, ker je v cestnem odboru. A, ker ne stori nič znamenje, da noče. Toliko let nam že županuje sedanjí župan; a uspehov njegovega paševanja — hočem reči — županovanja ne vidimo nikjer. Nimamo ne cest, ne vode, niti za ljudi, niti za živino, nimamo tudi toli potrebne šole. Zadosti slabo znamenje za našega župana je že to, da si ni upal, biti izvoljen v razredu, v kateri spada; ampak se je zatekel v razred „malih“, katerih marsikdo je denarno zelo odvisen od njega. In tej odvisnosti se ima gospod župan zahvaliti, da je s težavo prav komaj zlezal skozi v „malem“ razredu. Znano je vsem občinarjem, kako je naš župan naredil s Čotarjem. Zato o tem ne bomo pisali. Vsak dobro ve, kaj se je zgodilo in zato naj si tudi vsak premisli ter prevdari, ali hoče še voliti tega moža za župana. Soobčinarji! Kvišku! Ne udajmo se; ampak recimo:

In naj se oglasi jih sto

„Stepančič nam županil ne bo!“

Šmarje, 14. okt. 1908. V terek zvečer umrl je v tržaški bolnišnici, kamor se je podal minuli četrtek iskat zdravlja, velespoštovani blagi gospod Filip Poljšak c. kr. poštar, veleposestnik in predsednik krajnega šol. sveta v Šmarjah. Truplo pok se je prepeljalo v petek v Šmarje, kjer se je ob 10. uri zjutraj vršil pogreb. Bil je vedno značajan in odločen pristav katoliške stranke. Vsem prijateljem in znancem naj bo priporočen v blag spomin in pobožno molitev. Dal mu Bog plačilo v nebesih; zapuščeni vdovi in otrokom tolažba v britkih urah.

Iz Novakov. — Shod „Km. zv.“ v Novakih je bil vrlo dobro obiskan. Bili so navzoči skoro vsi tamk. volivci. Poljudno poročilo g. poslanca Kosmača je zbor odobril. — Na to je predsednik Tavčar utemeljeval izproženo geslo: vsi Novačani v „Km. zv.“, vsi tudi v kmetijsko dr. v Cerknem! Zborovalci so mu enodušno pritrjali. Upamo, da navdušenju bodo sledila tudi dejanja! G. kaplan Kos je v izbranih besedah obrazložil silni pomen naše organizacije na kršč. temelju, ki se sedaj tako bujno širi po Sloveniji. Izjavil je: Mi hočemo slovensko mladino izpopolniti telesno, umsko in duhovno, a hočemo tudi naše gospodarje gospodarsko osamosvojiti in tako ustvariti nepremagljivo narodno armado pod zastavo Križanega! Končno je še g. Fon navduževal za zvestobo geslu: vse za vero, dom, cesarja. Shod je soglasno sklenil: „Volivci iz Novakov vzamejo poročilo g. poslanca Kosmača o ovirah dela v gor. dež. zboru na znanje. Poštevajo njegovo razjasnilo, da je klub S. L. S. bil le v silobranu in samo dejanski brez kate pogojene zveze združen z ital. liberalci in izrekajo g. poslancu svoje priznanje za dobro voljo, ki jo je s svojimi predlogi pokazal v tem zasedanju. Obenem pa naročajo, da zastavi v kluba ves svoj vpliv, da se omogoči v dež. zboru skupen nastop obeh katoliških strank!“

Opomba uredništva. O tem shodu smo dobili še nek drug dopis, ki opisuje shod kakor ta dopis ter dostavlja, da se je na shodu izrekla zaupnica klubu S. L. S. v deželnem zboru.

Politični pregled.

Sklicanje državnega zbora. Kakor poročajo listi, se skliče državni zbor koj po končanem zasedanju delegaciji.

Delegacije.

V vojnem odseku avstrijske delegacije sta govorila o ljubljanskih krvavih dogodkih delegata Korošec in pa Klofač. Korošec je v svojem govoru

grajal postopanje vojaštva posebno pa poročnika Majerja, ki je dal streljati na ljudstvo brez pravega povoda. Zahteval je strogo preiskavo in pa da se 27. pešpolk premesti iz Ljubljane. V enakem smislu je govoril delegat Klofač. Vojni minister Schöneich je odgovarjal na Koroščeva izvajanja ter po danih mu pojasnilih opravičeval postopanje vojaštva a posebno še poročnika Majerja. Rekel je, da je ljudstvo vojaštvo in poročnika Majerja kamenjalo, zmerjalo in izzivalo in da je bil prisiljen rabiti orožje. Slovanski delegati so ministru odgovarjali. Seveda je minister govoril po informacijah, katere je dobil od Slovencev nasprotni strani. Stvar pa ni še končana in se bo o njej še govorilo.

Balkansko vprašanje.

Že se je dozdevalo, da dosežajo dogovori med Avstrijo in Turčijo glede aneksije Bosne in Hercegovine dober vspeh, kar prihaja iz Carigrada vesti, da so se dogovori pretrgali, ker se je Turčija baje odločila za konferenco. Storila je to na pritisk Angleške, ki jako intrigira povsod, kjer le more. Situacija na Balkanu je postala vsled tega mnogo bolj zamotana, posebno ker Avstrija se ne vdeieži konference, ako bi se ta hotela baviti tudi s prašanjem glede aneksije Bosne in Hercegovine.

Notranji politični položaj.

Ministerske krize, ki je nastala vsled odstopa čeških ministrov dr. Fidlerja in Pražek-a, cesar ostavke imenovanih dveh ministrov še ni sprejel in se bo, kakor poročajo listi sto zadevo bavil, ko se po končanem zasedanju delegacij vrne iz Badimpešte na Dunaj. Vsled ostavke imenovanih dveh ministrov je postal notranji politični položaj jako kritičen. Ministerski predsednik se trudi že teden dni, da bi dosegel med strankami kako sporazumljenje, a do danes je bil ves njegov trud zaman. Govori se celo o ostavki celega ministerstva.

Jugoslovanski minister.

„Tagespost“ je priobčila danes vest, da so se jugoslovanski poslanci zjediniili v vprašanju, kdo naj postane jugoslovanski minister. Ta naj bi bil namreč dr. Šusteršič.

Strossmayerjevim naslednikom je imenovan sarajevski nadškof dr. Stadler.

Novice.

Iz Komna smo dobili sledečo izjavo s prošnjo, da jo natisnemo, kar radi storimo:

O priliki dekanijske konference komenske dne 22. oktobra zbrana duhovščina najodločneje obsoja zvezo dr. Faidutti-ja z Andr. Gabrščekom, najzagrizenejšim in načelnim nasprotnikom kat. vere in cerkve.

Z veseljem pa vzame na znanje izjavo dr. Gregorčiča, da ni nikaka zveza med njim in dr. Pajerjem.

Obenem pa se tudi popolnoma strinjamo s sklepom vodstva S. L. S. v Gorici, da bi ponehali v naših listih medsebojni napadi, s katerimi se ruši le edinstvo stranke, ljudstvo bega in koristi edino le nasprotnikom.

(Sledi 16 podpisov dekanijske duhovščine.

Usmiljenje, možje, usmiljenje!

„Soča“ pravi, da hoče „Slovenski klub“ poslati v deželni odbor A. Gabrščeka. Potem pa toži, da bi imel A. Gabršček od deželnega odborništa *efektivno izgubo*, ker tistih 4000 kron na leto bi lahko zaslužil v svojih podjetjih tisti čas, ko bi moral delati v deželnem odboru. Gospodje poslanci, premislite, kaj delate! Gabršček je že zdaj nešteto krat v „Soči“ jadikoval, kako mu gre slabo. In zdaj ga hočete še v deželni odbor voliti in s tem v škodo pahniti! Res je sicer, da bi dobil Gabršček v šestih letih kot dež. odbornik 24.000 K, a efektivna škoda bi ga vendar v tako dolgem času lahko spravila še na boben.

Imejte torej z Gabrščekom usmiljenje; ne silite ga v deželni odbor, ker drugače lahko materijalno uničite tega idealnega narodnega delavca, „ki ni nikdar delal za svoj žep, ki je pozabljal na svoj žep“.

Drugi kandidat za deželno odborništvo je dr. Franko. Proti temu gospodu nimamo nič; mož je petičen in „efektivna škoda“ ga anti ne ugonobi tako lahko.

Poglavje o žepu. — (Prosto po „Soči“). — Gabršček ne mara nič slišati o žepu, da bi se ne videlo, od kod in na kak način teče nezasluzen denar v njegov žep. Mož, ki se je vedno, boril za svoj žep, katerega politika je žep, se drzne očitati dr. Gregorčiču žep, dasi ve prav Gabršček sam najbolje, kako malo mar je Gregorčiču pri narodnem delu za svoj žep. — Gabršček bi moral biti hvaležen Gregorčiču, kateri ga je rešil mučnega šomaštovanja na Livku, hvaležen bi mu moral biti za ime in za socialno stališče, do katerega mu je prav on pripomogel izročivši mu „Sočo“. Ali mesto tega vpije nad njim, ga naravnost nesramno dolži dejanj, katerih ni zakrivil ter očita žepnjemu, ki ni nikdar delal za svoj žep, ki je pozabljal na svoj žep, ker mu je bilo in je narodno delo nad vse. Videm dokaz temu so polegmnogo drugega tri šolska poslopja, ki so nastala po njegovem trudu in požrtvovalnosti. To ve Gabršček prav dobro, to vedo liberalni kolvodje prav dobro, ali da bi zakrili Gabrščekovo koristolovje, sikajo na Gregorčiča po geslu: „Rečem ti, da mi ne porečeš.“

Ni lepo, da se v javnosti bavimo s takimi stvarmi, ali dokler Gabršček še politično breca, ni drugače mogoče. Prepričani smo, da storimo dobro delo, ako razkrinkujemo slepilca javnega mnenja ter skušamo njegovo škodljivo vplivanje v politiki onemogočiti. Naj bo Gabršček le uverjen, da imamo še mnogo dokazov za svoje trditve in da jih bomo tudi v potrebi porabljali, dokler se on ne poboljša.

Domišljavost. — „Novostrujarji“ pišejo v „Slovenca“: „Goriški Slovenci so dolžni izjaviti, na kateri strani so, ali na naši krščanskodemokratski, ali na oni, ki nas tako grdo napada ter istoveti z anarhisti.“ Ali ste jih slišali? Kdo je napadel dr. G. dvakrat zaporedoma v „Slovenca“? Kdo je že večkrat obsojal polit. voditelja? Pa tudi skromnosti ne ljubijo posebno ti gospodje polit. mladenci. Vidi se jim, da so po večini privandrali čez deželno mejo k nam in da se smatrajo za nekaj višega nego so domačini. Njih domišljavost se razvidi že iz tega, da se smatrajo za edine, ki razumejo krščanski demokratizem. Še bolj pa se kaže ta njih lastnost v tem, da se postavljajo v isto vrsto z izkušenim politikom in požrtvovalnim rodoljubom, ki zane-marivši svojo karijero, že skoro 30 let uspešno deluje na narodno-političnem polju v korist goriškim Slovincem, ki pozna deželo in njene potrebe natanko, ki ve in zna o domači politiki več, nego se onim sanjati more. Sedaj pa pridejo ti gospodje, politični začeteniki — ki bi pa najraje še ukazovali in sebe videli v domači politiki na prven mestu — in pozivljajo goriške Slovence, naj se odločijo ali za njih, ki se morejo pobahati k večjemu z neuspehom pri zadnjih deželnozborskih volitvah, ali pa naj ostanejo zvesti plemenitemu rodoljubu, domačinu, ki je s svojim tihim delovanjem že toliko storil bodisi za posameznike, za občine, za Gorico in z vsem tem v zvezi za vse goriške Slovence, da mu ti, ako so pravični, morajo biti hvaležni. No, nadejamo se, da goriški Slovenci ne bodo v zadregi, kaj naj bi storili, ako pride do zgoraj omenjene odločitve. Vemo dobro, da je dr. Gregorčič „novostrujarjem“ na poti, a mesto, da bi počakali, da se jim sam prostovoljno ugame, skušajo ga v stran potisniti in politično uni-

čiti s tem, da mu jemljejo dobro ime, trdeč, da ni „razumel“, „ne razume“ „in ne bo razumel“, kar oni hočejo; Źda, še več: dolžijo ga političnih dejanj, ki naj bi bila v škodo goriškim Slovincem. Oprostite, to je pa že vendar preveč!

X. Y.

Steber slovenstva v Gorici je imenovala „Soča“ Gabršček zaradi tega, ker so Lahi kričali po Gosposki ulici o priliki bakljade na čast županu Bombiču „Abasso il Gabršček“. „Soča“ se je to sama izmislila, ali kdor je za njo, ker tega Lahi niso kričali pred njegovim stanovanjem in sploh nikjer. Gabršček seveda bi bil zelo zadovoljen, ako bi mu Lahi pobili okna, da bi potem rekel: Evo me narodnega mučenika. Vsaj njegovi ožji liberalci so imenovani dan raznesli vest po mestu, da Gabrščeku Lahi razbijejo okna. Na veliko žalost Gabrščekovo se to ni zgodilo. In njegovi liberalni zatelebanci niso bili zadovoljni z bakljado. Pravijo, da je Gabršček komaj čakal trenutka, ko pride bakljada pod njegovo stanovanje in si je veselja že menca brado, ko bo slišal cvenk in žvenk pobitih šip svojega uredništva. Veselje pa mu je splavalo po vodi in goriškim liberalcem je ta dan nekaj manjkalo. Pravijo, da je vse to res in da je še mnogo več res!

Otročja igra z besedami. — Največja tiranka človeštva je moda. Njej se pokori staro in mlado. Poseben rešpekt ima pred njo mladina, in to ne le v šegi, navadi in obleki, ampak tudi v politiki. Moderen je mladini — osebno izmed razumnih — liberalizem, a ven iz mode klerikalizem. Mlademu inteligentu, kateremu v vsem imponira moda — tudi v politiki, se zdi sramotno, ne biti liberal, kakor mlademu dečku očitanje, da ne zna pušiti. To vedo liberalne novine prav dobro in to šibko stran mladine tudi izkoriščajo.

To izkoriščanje skuša „Edinost“ prakticirati tudi pri mladini na deželi. Zato pa ji je, kar je „klerikalno“, nekaj jednakega temu, kar ni moderno, nekaj takega, kar meče politični napredek med staro šaro, kar ni več slovensko. Slovensko je le to, kar je liberalno. Zato je vsa srečna, da so imenovali agrarno-liberalni poslanci svoj deželnozbornski klub samo „slovenski“ (kakor da bi poslanci slovenske ljudske stranke ne bili Slovenci!) in da more zdaj liberalno stranko imenovati le „slovenski klub“, a našo slovensko ljudsko stranko pa le „klerikalce“. —

Pa še neko veselje oživlja srce stare „Edinosti“. Po škandalozni zvezi s slovenskimi liberalci združeni poslanci laške krščanske stranke v „Edinostnih“ očeh niso več klerikalci, ampak poslanci laške „ljudske stranke“. Tako in le tako jih namreč zdaj po zvršeni famozni zvezi imenuje, dočim jih je prej traktirala s „klerikalci“ kot nas traktira še vedno in zdaj izključno. —

No, pa pustimo „Edinosti“ to otročje veselje; saj nam kaže s tem sama najbolj, kako na slabih nogah mora stati stvar, ki jo skuša s tako igračo pospeševati. Tako orožje nam pa že ne imponira! O „velika“ „Edinost“, kako si ti „mičkena“!!

Krivicica primorskim Slovincem in sicer velika krivicica se je zgodila z imenovanjem novega deželnega šolskega nadzornika. Vlada je hotela izpočetka imenovati na to mesto znanega nemškega profesorja Streinza. Slovenci smo se temu imenovanju uprli in vlada je odnehala. Sedaj pa nam je vsilila nekoga nemškega profesorja z Dunaja, o katerem se piše, da je še bolj zagrizen Nemeč kot Streinz, ki ne ume našega jezika in ne pozna naših razmer. Kaj naj rečemo k takemu, za nas primorske Slovence žaljivemu postopanju od strani naše vlade. Slovencev na Primorskem nas je skoraj dve tretjini; Lahov dobra tretjina, a za nadzornika ni bil imenovan ne Slovenec ne Italijan, marveč Nemeč. S tem vlada takorekoč izziva na Primorskem živeči narodnosti. Proti ta-

kemu samovoljnemu postopanju vlade se moramo Stovenci in Lahi v deželi odločno upreti. Tukaj lahko vidijo primorski Lahi, kdo jim je bolj nevaren ali Nemci ali Slovenci, proti katerim vodijo tako hud boj. Nemci, kateri zavzemajo na Primorskem vsa boljša uradniška mesta in tudi Lahe izpodrivajo, Nemci, ki so se v trgovini že močno utrdili v Trstu, tisti Nemci, ki se kot tihotapci utrjujejo vnaši h pokrajinah, tisti Nemci imajo pred našimi Lahmi mir. Slovenci pa, ki je finančno revež, ki ne Lahom toliko škoduje kot Nemeč, je od Lahov preganjan. Kdaj bodo Lahi sprevideli njih zmoto! Vlada se tega veseli in zato pošilja cele vrste nemških uradnikov na Primorsko.

Slovenskim občinam na znanje. — „Slovensko sirotišče“ ni še odprto, ker nimamo še dovolj kapitala. Da bi pa hiša mej tem ne bila prazna, sprejeli smo vanje stranke, ki plačujejo lepo najemščino ter tako pomagajo sirotišču samemu. Opozarjamo p. n. gg. župane in starašine na to okolnost. Ko bo mogoče zavod otvoriti, naznanili bomo to vsem našim dobrotnikom, podpornikom in ustanovnikom. Zlasti še županstvu, ki vzdržuje v italijanskih zavodih domače sirote. Slovensko sirotišče je namenjeno izključno le v korist našim občinam. Zato pričakujemo, da pristopijo mej dobrotnike vse občine.

Ljubljana dobi samo slovenske ulične napise. Že mnogo let se bije boj za samoslovenske ulične napise v Ljubljani. Ako je mestni magistrat sklenil, da postavi samoslovenske ulične napise, se je temu protivil deželni odbor, kjer so imeli kranjski Nemci veliko moč. Mnogo se je že pisalo o ti zadevi. Prav mučno je bilo gledati po ljubljanskih ulicah, v naši slovenski metropoli dvojezične napise. Toliko bolj mučno pa se je zdelo nam tujcem, ko smo prihajali v našo prestolico belo Ljubljano, in večkrat smo se vprašali, bi li ne bilo možno tega madeža na narodni Ljubljani odpraviti. — Sedaj pa je vendar prišel dolgo željeni čas, da so se merodajni faktorji ojunčili tudi v deželnem odboru in sklenili, da se postavijo po ljubljanskih ulicah samoslovenski napisi, neoziraje se, kaj poreče na Kranjsko in v Ljubljano privandrana pečica nemških Hajlovcov, ki so mislili, da bo Ljubljana kmalu v njih rokah. Saj je bil skrajni čas, da so so ljubljanski Slovinci in njih časopisje postavili junaško po robu presitim Nemcem, ki so se tudi po Ljubljani začeli arogantno obnašati. Dal Bog, da bi po ljubljanskih ulicah po nedolžnem prelita kri slovenskih mučnikov vzbudila pri Slovincih isti narodni ponos in isto narodno čast, kakor naša je prirojena drugim nam sovražnim narodom. Učimo se od nasprotnikov našega naroda!

„Soča“ se zgraža, ker smo rabili izraz „beneški prefriganec“. No ali je to kaj tako hudega? Ali morda ni Faidutti zvit, premeten človek? Saj trdi tudi Faidutti-jev list „L'Eco“, da je F. bolj zvit („piu furbo“) kakor italijanski liberalci. In „Soča“ sama je imenovala Faidutti-ja „šviga švaga čez dva praga!“ To je žaljivo, ker zadeva Faidutti-jev značaj. S kakimi psovki je ta Gabrščekov list obsipaval naše najuglednejše duhovnike! „Falot pred altarjem“, „poseobljena hudobija“, „jecljajoči vikar“, „dolgonhati kaplan“ itd. so le nekatere psovke, s katerimi je „Soča“ obkladala razne duhovnike. In zdaj se ta list zgraža in uganja tako farizejstvo!

Ta pa zna! V sobotni „Soči“ nazonanja A. Gabršček trgovcem na deželi, da pošlje njegova tovarna mila prihodnji teden potovalca v hrube. Pri tej priliki pravi nekako, da imajo kupci in njihovi odjemalci narodno dolžnost, Gabrščekovo podjetje s tem podpreti, da mu poverijo vsa svoja naročila.

Tudi v anonsah v „Soči“ priporoča Gabršček svojo tovarno mila kot „narodno podjetje“ in hotel „Zlati jelen“ je tudi avanziral do „narodnega podjetja“,

odkar ga je Gabršček prevzel v svojo režijo.

Ta pa zna molziti narodno idejo! Zakaj ne posnemajo drugi slovenski trgovci in obrtniki Gabrščeka? Vsak slovenski čevljar priporoča lahko svojo obrt z reklamnim dodatkom: „Narodno podjetje“!

Narodni radikalizem Andreja Velikega. Že večkrat smo pisali o narodnem radikalizmu Andreja Velikega. Pisali smo tudi o njegovih „botegah“ in napisih na istih. Povedali smo, kaj je rekel dr. Triller v ljubljanskem občinskem svetu o onih slovenskih trgovcih in obrtnikih, ki imajo poleg slovenskih napisov tudi nemške, da taki so dvorezen nož in ne zaslužijo podpore slovenskega občinstva, so takorekoč narodni izdajice. Andrej Veliki, prvoboritelj slovenstva v Gorici, narodni mučenik, ki posvečuje vse svoje moči slovenstvu v mestu in deželi, Andrej, katerega psujejo goriški Lahji po ulicah, kateri se z mladeniško navdušenostjo poteguje za slovenščino v deželni hiši, steber goriškega slovenstva, ta Andrej Veliki molči na vsa naša tozadevna izvajanja. Svoj čas pa je vendar odgovoril in sicer tako le: Kaj mislijo klerikalci, da je Gabršček tak tepec, da bo podil od sebe s samoslovenskimi napisi tujcel! Trgovina je mednarodna in le klerikalna hudobija more kaj takega zahtevati od Gabrščeka. Ta ga imamo tiča! Kaj pravi k temu ljubljanski liberalni doktor Triller, ki je rekel, da taki trgovci so dvorezen nož, ki ne zaslužijo podpore slovenskega občinstva? Gabršček ne sliši na to uho. Kakor piska Gabršček na besede dr. Trillerja, tako bi piskal na rodoljubje slovensko, ako bi mu slednje nič ne neslo. Njemu je narodnost žakelj, iz katerega zajema z lopato in si lepo basa svoje žepe. Živio narod, vse mora biti narodno. Kar prodaja on, je vse narodno. Narodno je pivo pri „Jelenu“ in „Sülbahnu“, naroden je njegov nemški kiosk v Gradežu, narodna je njegova „žajfa“, narodna je Warmundova brošura, narodni so nemški in laški napisi pri „Jelenu“ in v njegovi štacuni v „Trgovskem domu“, vse je narodno kar prodaja Gabršček. In od tega kar kdo pri njem kupi, ima narod in edino le naš ljubljani in povsod teptani slovenski narod dobiček. Tako zna delati za slovenski narod Andrej Veliki. Živio slovenski narod in Gabrščekov žakelj!

Ivan Mermolja, urednik „Našega Glasa“, je rekel na shodu v Sovodnjah predminolo nedeljo, da Gabrščeka agrarci ne morejo trpeti, da se povsod sili v ospredje, da je drzen in kričač, in lv. Mermolja bi bil zadovoljen, da bi se zgubils površja. Rekel je tudi, da v agrarnem klubu ni vse tako, kakor bi moralo biti. Torej agrarci Gabrščeka ne morejo trpeti, sami priznavajo, da je vsiljiv in da sili povsod v ospredje. Pravijo, da je predsednik v „Slov. klubu“ dr. Franko, a povsod, kjer je „Slov. klub“ kot tak nastopil, ga je zastopal Gabršček. Ko so agrarci med sabo, sme mogoče reči kdo kako besedo zoper Gabrščeka; ko pa pride on, Andrej Veliki med nje, molčijo vsi in se lepo na tihem pokorijo Njemu. Žalostno za agrarce, da so se tako zaslužili človeku, ki sam trgovec in obrtnik, voljen v dež. zbor od trgov, ne more zastopati kmečkih koristi v deželnem zboru. Saj vendar koristi trgovcev in obrtnikov se ne strinjajo s koristimi kmečkih občin in kmetov. Sicer agrarci naj bodo gotovi, da Gabršček bi ne kandidiral, ako bi mu ne dišalo deželno odborništvo in 4000 kronic na leto. Kaj so njemu mari kmečke koristi in beda našega kmeta! Naj pove, kaj je še on napravil za našo kmečko ljudstvo! Da, to je napravil, da je s svojo umazano „Sočo“ okužil našo mladino z mržnjo do dela, do vere, da je naša mladina, odkar bere lib. časnike, podivjala in postaja vsak dan bolj za-

pravljiva. To so napravili liberalci. Od takih ljudij ni pričakovati, da bodo delali v prid našega ljudstva. To naj agrarci premišljujejo in resno prevdarijo, ali nimamo mogoče prav! Agrarci, ako imajo resno voljo do dela, naj se združijo s poslanci, ki so se že izkazali kot delavne; zdražbarje naj pustijo pri miru!

Pred razkolom je Gabrščekova „Soča“ nešteto krat hvalila in slavila nesebično in požrtvovalno delovanje Gregorčičevo, po razkolu pa je, kakor je sploh znano, morda ravno tolikokrat očitala istemu Gregorčiču — sebičnost! Tudi pred štirimi dnevi je trdila, da Gregorčič skrbi le za svoj žep, da pa Gabršček pozablja na svoj žep.

Tam kje na Kineškem, kjer ljudje ne poznajo Gabrščeka in Gregorčiča, bo morda kdo tem besedam Gabrščekovega lista veroval; pri nas se jim še krave smejejo!

Kar se tiče Gregorčiča, smo „Sočo“ pozvali že pred leti, naj imenuje le enega Slovence, ki bi bil [od svojih zaslužkov toliko za narod daroval kakor Gregorčič. Do zdaj ga „Soča“ še ni imenovala. Pri tisti priliki smo omenili, da je Gregorčič ne glede na druge darove le za slovensko šolstvo žrtvoval 30 tisoč kron. Letos je Gr. dal hkratu tisoč kron za „Gregorčičev dom“. Skromnemu Gregorčiču bo sicer neljubo, da o teh rečeh zopet govorimo; a k temu nas silijo nesramni obrekovalci, ki se drznejo tako požrtvovalnemu rodoljubu očitati — sebičnost in „široki žep“! Sram jih bodi!

Po razkolu je „Soča“ večkrat imenovala Gregorčiča absolutista, tudi v zadnji številki pravi, da je Gregorčič absolutist. Kaj je pisal pa še po razkolu l. 1899. Gabršček o Gregorčiču? Gabršček je v članku, ki ga je sam podpisal, trdil, da se je Gregorčič drugim (soposlancem) tako udajal, da se mu je kar smilil!

Zdaj pa naj kdo „Soči“ še kaj veruje! Ona piše, kakor ji kaže!

Smrtna kosa. Huda nesreča je zadela g. Alojzija Križniča, posestnika v Kanalu. Umrla mu je na Opčinah na svojem rojstnem domu mlada, komaj 22 let stara soproga, gospa Marija Križnič roj. Drašček po kratki in mučni bolezn. Mladi par je bil poročen še le malo časa in mlada soproga se je že ločila s tega sveta. Gospodu soprogu Alojziju Križniču in celi Križnič-Draščekovi družini naše iskreno sožalje!

— Vel. Žablje. Krasno vreme celo poletje je tudi pri nas pustilo na trti z Božjo pomočjo obilo grozdja. Mošt in naše vino je od nekaj hvaljeno. Kaj pa še letos, ko ni trpelo ne suše, ne mokrote ter je bilo jako zrelo in zdravo. Zatoraj vabimo Vas vinski trgovci, ne zamudite obiskati naše vasi, ker cena je nizka in pijača izborna.

— Imenovanja in premeščenja pri državni železnici v območju tržaškega železniškega ravnateljstva: Prosvoljce Rudolf Schulz je imenovan aspirantom v Gorici; adjunkt železniških strojev v Gorici Emilij Popper je imenovan vodjem zaloge strojev v Divači; strojevni komisar Josip Ritschel je premeščen v Gorico kot podvodja železniških strojev; postajenačelnik v Podbrdu Lovrenc Testin je premeščen v isti lastnosti v Kanal, na njegovo mesto pride Ivan Potočnik iz Ljubljane; asistent zaloge strojev Vladimir Valenčič je premeščen iz Gorice v Trst; asistent Matej Broč je premeščen iz Herpelj v Podbrdo; na njegovo mesto pride postajevodja Anton Halm.

— Razpis štipendija. — Začetkom l. semestra 1908/09 ima se podeliti eden štipendij iz ustanove kanonika Jakoba Čerme letnih 300 K za učence od I. razreda ljudske šole naprej, potem za dijake kake državne srednje šole iz ustanovnikovovega sorodstva, ako teh ne bi bilo, za učence iz Tomaja, Repentabra, Opčin, Bau, Trbič, Piščancev, Sv. Križa, Kontovelja, Povirja, Sežane, Tržaške okolice, iz drugih vasi Tržaško koperske škofije in iz Trsta (mesto). Prošnje je vložiti do 20. novembra 1908 pri c. kr. namestništvu v Trstu.

Kremenit značaj.

Nedavno se je Andrej Gabršček v svoji „Soči“ tako-le razkoračil: Kar sem in bom, sem po svojem delu, znanju in vztrajnosti. Hvaležnosti mi ni treba skazati nikomur, najmanj pa duhovščini.

Oglejmo si to baharijo. Gabršček je l. 1888. opustil svojo učiteljsko službo na Livku ter se preselil v Gorico. Bil je bolan, brez penzije, brez sredstev. Dr. Gregorčič mu je odstopil brezplačno vse pravice izdajatelja in lastnika „Soče“ in mu prepustil še 1400 gl. zastankov.

Ta veldušni Gregorčičev dar je bil prva podlaga Gabrščekove časnikarske obrti. Ko je bila prišla „Soča“ za nekoliko časa v druge roke, je ustanovil Gabršček s pomočjo drugih rodoljubov „Novo Sočo“. Kavcijo sta mu pomagala založiti dr. Gregorčič in dr. Rojic. „Soča“ se je lepo razvijala; podpiralo jo je posvetno razumnštvo in ogromna večina duhovščine.

L. 1893. je ustanovil Gabršček s pomočjo goriških Slovencev lastno tiskarno. Sam pripoveduje v „Soči“ l. 1898: Koncesijo za tiskarno sem si pridobil s pripomočjo izjav deželnozborskega kluba, mnogih županstev in vseh sedanjih slovenskih društev v Gorici.

Po razkolu je Gabršček seveda pozabil svojih prejšnjih podpirateljev in že l. 1899. trdi v „Soči“ z drznim čelom, da si je koncesijo zasvojo tiskarno sam pridobil.

Z ustanovitvijo tiskarne je Gabršček razširil svojo obrt; začel je tiskati razne knjige, tiskovine itd. Pri tem podjetju je našel pri goriških Slovencih vsestransko podporo. En sam duhovnik (S. Gr. ml.) mu je priskrbel celo kopo prevodov iz raznih slovanskih jezikov. Gabršček mu je bil tudi obljubil nagrado 100 gl. A namesto nagrade so sledili v „Soči“ grdi napadi na tega uzornega duhovnika. Niti še neporabljenih rokopisov mu ni hotel Gabršček vrniti!

Ko si je bil Gabršček l. 1893. vsled Babševe pravde nakopal okoli 800 gl. pravnih stroškov, je prosil v ginljivem članku „Nismo sami“ goriške Slovence pomoči. Pisal je: „Soča“ je last vsega naroda, ki je doslej dokazal še pri vsaki priložnosti, kako zna braniti svoje narodne svetinje in svoje imetje. Zaveden narod naš na Goriškem hoče svetu pokazati, da kdor sovražno nastopa proti „Soči“, napoveduje s tem boj vsemu slovenskemu prebivalstvu te dežele... Prijatelji so poslali že do zdaj toliko svoto

doneskov, da nam je kar milo pri srcu. Bog živi prijatelje naše! — Kako lepo je znal Gabršček že l. 1893. identificirati svojo obrt z narodnimi svetinjami! Kako mu je bilo milo pri srcu, ko so mu prhajale l. 1893. podpore! In vendar se je njegova „Soča“ l. 1900 drznila trditi, da za njo ni še nikdo daroval niti groša!

Med darovatelji, ki so l. 1893. pomagali Gabrščku kriti pravne stroške, je bilo tudi mnogo duhovnikov. V „Sočinih“ izkazih darov čitamo n. pr. ta-le imena: Simon Gregorčič, vikar v Sedlu, 5 gl., dekan Jekše 5 gl., dr. Gregorčič 15 gl., vikar A. Mesar 265 gl., vikar J. Mašera 5 gl., trije duhovniki na Tolminskem 15 gl., trije duhovniki izpod Čavna 8 gl., župnik na Tolminskem 5 gl., župnik Sovdat 5 gl., duhovnik iz Vipavščine 5 gl. En sam duhovnik, česar Gab. ni omenil, mu je pri ti priliki daroval 300 gl. In ta duhovnik je bil dr. Gregorčič.

Videli smo, kako so pomagali goriški Slovenci Gabrščku do njegove sedanje pozicije. Brez vsestranske pomoči bi učil Gabršček bržkone še dandanes v kaki gorski vasi paglavce abc. Če on zdaj trdi, da je sam po sebi postal, kar je, da mu ni treba skazati nikomur hvaležnosti, če on zdaj celo nesramno napada prav tiste može, katerim bi moral hvaležnost izkazovati, no, potem potrjuje s tem le naše mnenje, katero smo že davno imeli o njegovem značaju.

Poulična in bezniška politika.

Redni dopisnik goriški tržaški „Edinosti“, ki se skriva pod šifro x, katero bi lahko bolje označil s predstavkom direktor — torej direktor x je izlegel v „Edinosti“ minolega četrtka umotvor, katerega je nazval „Strankarska zbesnelost“. Tega vsebina je: Laški liberalci in slovenski klerikalci uganjajo samo osebno politiko, spravili so se na dr. Faiduttija in na Gabrščeka; ker pa vse to nič ne izdaja, so se spravili na poulične zahrbtnje izmišljotine, na govorce pri čaši rebule itd.

Tako direktor x. Bodi mu najprej povedano, da smo mi in naša stranka odgovorni le za to, kar naš list piše, in ne za to, kar se po ulicah in krčmah govori. In če se res tako govori, potem je to dokaz, da sodi javno mnenje o najnovejši junaški dvojici Faidutti-Gabršček drugače, nego bi hotela „Edinost“

kolneč postaviti in paragrafe, med vsemi pa je le ena ljubezenska, a tako lepa, da mora človeku do srca.

In naši Anici je tudi šla. Videla sem, zaljubila se je v njega, ki ga ni poznala in je le slišala o njem, da je lep, a je slišala tudi, da je ubijalec, toda ubijalec radi ljubezni.

„Ne boji vendar otročja“, sem jo hotela spočetka odvrniti od njenih misli, a ni šlo.

„Čakajte mama, jaz spišem pismo in ga potolažim, a podpišem se ne. Saj mu ga lahko ponese papa?“ Tako mi je rekla nekega dne.

Jaz sem zmajala z glavo: „Preveč bi ti rada; ne vem, če pojde kaj takega.“

Pozneje sem vprašala moža ter mu povedala, kaj in kako, in konečno sem ga vendarle pregovorila, da je bil voljan odnesti list.

Anica mi je dala list, ki sva ga s soprogom prečitala in ker nisva zapazila v njem nič kot tolažilne besede, ga je drugi dan odnesel.

Ko je prišel iz službe, je povedal, da je oddal list Črnetu rekoč, da mu ga je poslalo neko dekle, katerega imena pa ne sme povedati.

Minilo je leto in nekaj čez po tem dogodku in Črnetu, je potekel čas kazni in bil je izpuščen. Ko je zopet zadihal prosti zrak, prišel je k našemu tam v zaporih, da ga pozdravi in izve tudi ime onega dekleta, ki mu je pisalo.

in njen direktor x. Na vsak način pa si daje „Edinost“ s polnjenjem svojih predalov s pouličnimi in bezniški govoricami žalostno spričevalo, da skuša braniti svoje zaveznike z orožjem, katerega istinitost se ne da niti kontrolirati. Saj je znano, da je poulična politika najslabša politika in najboljši znak politične dekadence. Gospod x, prositi!

K „osebni“ politiki, katero nam „Edinost“ z očitvijo slastjo ponovno očita, se še vrnemo, za danes le na kratko g. x-u! Ako se hoče bolje informirati o „osebni“ politiki — katere informacije mu je živo treba — naj prelista „Soče“ od razkola sem in v njih najde še le nebroj izglede prav, nedosegljive osebne politike, kakor jo je ustvaril doslej v tem žanru jedini Gabršček. In tega nedosežnega brbljavca hoče g. x še zagovarjati!! Ali se ne boji, da se morajo k temu celo politični otročaji smejati!

In prošta Faiduttija, kdo je toli surovo napadal nego Gabršček sam?! Ali mu ni lani v „Soči“ grozil, da mu zbije s „kanoni“ mitro z glave! Gospodu x-u priporočamo zadnjo „Gorico“ (20. t. m.)! In pa, saj je tudi „Edinost“ pomagala „Soči“ pri „žehtanju“ stolnega prošta. Ali se ravna tako značajni politiki?! Da Vas ni sram!! Naš list ni dr. Faiduttija nikdar koval v nebesa, sme ga tudi grajati, ker ga je obsodil sam nadškof. Capito?

Gospod x bi torej najbolje storil, da bi pustil našo politiko, katere ne pozna ali noče poznati. Svetujemo mu zato, naj raje piše.

..... gosence kaj ua repo varje,
Kak prideluje se krompir najbolji;
Kako odpravljajo se ovcam garje,
Preganjajo ušvim glavam gojide,
Loviti miš' učij naj gospodarje!

Razstava goveje živine v Gorici.

Dne 22. t. m. je bila druga razstava goveje živine, katero je priredil na živinskem trgu v Gorici deželni odbor. Na razstavo je bilo prignanih 13 bikov, 92 krav in junic prve vrste, 14 junic druge in 48 junic tretje vrste, skupaj 177 glav. Prvi pogled je pokazal, da je med prvo in drugo razstavo lepa razlika. Vsi so bili v tem jedini, da je sedanja živina dosti lepša nego prejšnja. Napredek je bil očividni. Grajati moramo, da ni pustil magistrat, ki je gospodar živinskega trga, razobesiti dvojezičnih napisov, marveč je tašče, ko je bila ven-

„Glejte“, je rekel, „sedaj sem prest in, kakor vam znano, nisem ravno tako propalica, da bi se me bilo sramovati. V mladosti sem hodil tudi nekaj v mestne šole, potem pa sem se šel učiti mizarstva. Naši doma so ugledni kmetje. Sedaj bi se vrnil lahko domov in prevzel gospodarstvo, a po tem, kar se je zgodilo, se mi studijo oni kraji. Bratu pustim posestvo, samo izplača naj mi moj del. Jaz otvorim svojo delavnico v kakšnem mestu. A, kar sem hotel prav za prav, je to: povejte mi, kdo je ono dekle, ki je poslalo žarek sočutja v mojo temnico.“

Soproj se je vzveselil teh besed, ker spoznal je iz njih, da je fant pošten in da postane lahko še ugleden mož.

„Gospod Črne, ono pismo vam je poslala moja hčerka. Čitala je tiste vaše pesmi, ki ste jih napravili, ko niste imeli drugega delati, in sočutje se ji je vzbudilo v srcu.“ Tako je odgovoril.

„Potem pa boste tako prijazni, gospod“, je soproga zaprosila Črne, „da mi dovolite vas spremiti na stanovanje. Zahvaliti se moram gospodični hčerki za njeno sočutje.“

In prišla sta. Nikdar ne zabim onega trenutka, ko je stopil Črne v sobo in sta si podala prvič roko moja Anica in on. Vžarele so oči obema in nekaj ve-selega je leglo isti hip čez njun obraz. Pogovorili smo se, potem sem pa jaz odšla, da prinesem kaj prigrizka in vina.

dar razstava osnovana v prvi vrsti za slovensko okolico. Isto tako moramo grajati dež. kmet. urad, da je razposiljal in oddajal le italijanski „catalogi“ živine. Saj vendar naši ljudje ne razumejo italijanščine. Komisijo, ki je začela pregledovati živino, je sestajala iz predsednika Venuti-ja in članov: Zuttioni, grof Attems, Klavžar in Fonzari. Okolu 1 ure pop. je dovršila svoje delo in priznala darila za biko, katera so dobili: Anton Kofol iz Čepovana 30 K; Henrik Battisti iz Vrtojbe 20 K; Jakob Drašček iz Solkana 20 K; Josip Remec iz Vitovlj 20 K in Srečko Boltar iz Solkana nagrado 10 K. Vrh tega je dobilo šest razstavjavcev častne diplome in sicer: Žiga grof Attems, grof Bagnere, Iv. Fonzari, Ivan Savnig in obe kmet. šoli.

Za krave so dobili darila: Ignac Budin iz Šempasa 30 K; Fran Leničak iz Šempasa 30 K; Josip Gorjan z Vogerskega 30 K; Al. Černe iz Vrtojbe 20 K; Ant. Kofol iz Čepovana 20 K; Blaž Koc iz Vrtojbe 20 K; Andrej Žvec iz Šempasa 20 K; Janez Vrbič iz Gorice 20 K; Fran Gorkič iz Vrtojbe 20 K; Janez Hvalič iz Šempasa nagrado 10 K; Ant. Gorjan z Vogerskega isto tako nagrado 10 K; Janez Faganel iz Vrtojbe tudi 10 K.

Za telice: Janez Rijavec iz Šempasa 30 K; Ciril Rijavec iz Šempasa 25 K; Al. Černe iz Vrtojbe 25 K; Ant. Gorkič z Vogerskega 20 K; Pavel Perceutti iz Gorice 20 K; Ant. pl. Zucatto iz Sr. Mihela 20 K; Ant. Taljanut iz Podgore 20 K; Peter Feifolja iz Mirna 20 K; Fran Persič iz Šempasa 20 K; Josip Trevisan iz Šempetra nagrado 10 K; Vincenc Leban iz Šempasa 10 K; Josip Komel iz Šempasa 10 K; Janez Doljak iz Št. Mavra 10 K in Janez Ušaj iz Sr. Mihela 10 K.

Posebno so se odlikovali na razstavi Šempasci. Ako bi bilo navdušenje za živinorejo toliko tudi drugod, kakor v Šempasu, bi v kratkem pokazala goriška okolica velik napredek. Čast Šempasem! Le tako naprej!

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

LISTEK.

Rdeči verzi.

Črtica iz jetniškega življenja. Jason Saviljev. (Konec.)

„Kako sem prišel? Tako. V zaporu ne sme imeti, kakor najbrž že veš, kaznjence nobene stvari, pa bodisi že papir, pero, črnilo ali kaj takega. Ko sem pogledal danes v celico tega Črnetu, mu dobim te liste, rudečilo in pero. Vzel sem mu vse in sedaj so ti listi tukaj.“

„In v zapor? Kaj pa je napravil?“ je silila dalje.

„E ti radovednica, kaj pa te to briga? Niti v miru me ne pustiš večerjati“. Pa vendarle ji je povedal, kolikor je vedel. Rekel je, da je Črne zadal nekemu fantu, ki je hodil za njegovo punco in jo zapeljal, z nožem smrtno rano.

Ko je zvedela še to, ji je bilo dovolj, nič ni povpraševala naprej.

Od tistega časa pa je postala vsa drugačna. Res je, da je bila tudi prej često zamišljena, ker je rada brala lepe povesti, a da bi bila tako nemirna in skrivala nasproti meni kake misli, tega ni bilo. Nekoč, ko sva bili zopet sami doma, sem jo stisnila k sebi ter rekla:

„Anica, povej, kaj ti je, nič mi ne skrivaj, vidim, vidim, da se godi nekaj s teboj.“ Zaihtela je, potem pa je vzela one pesmi in jih čitala s tresočim glasom. Kakor ste videli, opeva v eni svoje žalostno stanje v ječi in želi v svobodo,

Soproj je stopil za mano, da mi naroči še posebej, kaj in kako.

Med tem se je zgodilo v sobi, kar se je, skoraj bi rekla, moralo zgoditi. Našli sta se dve sroci, ki sta se zaljubili z veliko in vročo ljubeznijo.

Ko sem se vrnila v sobo, dobila sem že notri moža, ki je čakal name: „Glej, zaprosila sta, da bi jima dala blagoslov. Jaz poznam Črnetu, vse mi je povedal, in zyto ugodim rad prošnji.“ Tudi jaz sem bila zadovoljna. In tisti večer smo si povedali še marsikaj in bili vsi štirje srečni.

Anica in Ivan rta zdaj v mestu l. On je mizar in dobro mu vspeva obrt. Srečna sta oba. Boste videli, če oslanete več let tukaj pri nas, ju že spoznate, ko me prideta obiskat.

Tako je končala povest, in jaz se nisem jezil, da mi jo je tako na dolgo pripovedovala.

„O gospa“, sem rekel na njene zadnje besede, „jako me bo veselilo, ako spoznam Vašo Anico in njenega soproga.“

Pozneje sta res prišla v obiske in med drugim smo govorili tudi tedaj o onih verzih iz ječe.

In tedaj, ko sem se poslavljaj od tih sobice in pustil staro gospodinjvo v hiši, iz katere se ni hotela preseliti, dasiravno bi šla lahko k Anici, sem vzel s seboj tudi papirje, rudeče popisane, in z njimi spomin na srečen par, ki so ga združili.

— Šolske sestre Elizabetišča v Tomaju vabijo najprijazneje k blagoslovljenju in slovesni otvoritvi nove jubilejne gospodinjske šole, dne 25. oktobra t. l. ob 8. uri popoldan.

Vspored: I. Pozdrav in slavnostni nagovor; II. Blagoslovljenje jubilejne gospodinjske šole; III. Zahvalna pesem v domači kapeli; IV. Predstava: Spevoigra: „Slava cesarju Francu Jožefu I.“ sestavil Emil Adamič. 1. Predigra — sviranje na glasovir; 2. Uvod in Ob nastopu vladanja, deklamaciji; Pesem „Slovenka sem“; 4. Prijatelj znanosti in umetnosti, deklamacija; 5. Pesem; „Živi svitli cesar naš“; 6. Prijatelj šole, deklamacija; 7. Pesem: „Naš cesar mi je vedno ljub“; 8. Pospesevatelj prometa, deklamacija; 9. Pesem: „Slava Tebi“; 10. „Oče sirot in Cesarjeva solza“, deklamacija; 11. Pesem: „Glasno zapojmo vsi“; 12. „In kako naj še te častim“ in „Pred tabo letos zbrani“, deklamaciji; 13. Živa slika s pesmijo: „Draga moja Avstrija“; 14. Nagovor; 15. Cesarska pesem. — NB. Predstava se ponavlja z obširnejšim vspredom dne 2. in 26. decembra t. l. kot jubilejna slavnost v proslavo 60. l. vladanja presvitlega cesarja Fr. J. I. Elizabetišče.

— Jubilejno veselico v Vel. Žabljah priredi v nedeljo dne 25. t. m. v proslavo 60-letnice Nj. Vel. cesarja tam. županstvo z govorom, petjem, igro in godbo. Začetek ob 2. uri popoldne. Čisti dobiček veselice je namenjen za šolske potrebščine revnim učencem.

— V Kanalu se je otvoril nadaljevalni tečaj za šivilje, ki ga je preskrbel goriški zavod za pospeševanje male obrti. Navzoča sta bila tajnik trgovske in obrtne zbornice A. Bisjach in kanalski župan A. Križnič. Tudi želimo najboljših uspehov.

— Iz Avč. — V nedeljo 18. t. m. je predaval v našem kat. slov. izobraževalnem društvu domači vikarij prečastiti gosp. Simon Gregorčič o strankah za kar se mu društvo toplo zahvaluje. Želimo, da bi nam še večkrat predaval v korist in poduk društvenikov. Odbor.

— Iz Krna. Take jesenske suše naši stari ljudje ne pamtijo, kakoršna je letos. Vse je posušeno, travniki, listje na drevju, polje. Jesenski pridelki so uničeni. Vode primanjkuje povsod. Živine ne moremo več pasti, ker nima kaj jesti na pašnikih. Ljudje se povprašujejo, kaj bo preko zime. Mraz imamo in sneg je pobelil našega očaka Krna.

— Izpred okrožnega sodišča. V četrtek so stali pred okrožnim sodiščem trije tatinski tički, ki so v mesecu avgustu v našem mestu izvršili več tatvin. Ti le so: Viktor Turkovič, stanujoč v

Trstu, star 20 let, že kaznovan; Alojzij Adamič, stanujoč v Trstu, star 21 let, in E. Senizza, stanujoč v Trstu, star 15 let. Le ti so 5. avgusta ponoči udrlji v stanovanje gospe Rossi v ulici Matioli in ji odnesli raznega blaga za 60 K vrednosti; v isti noči so vlomili v stanovanje družine Ivančič na Telovadnem trgu in ukradli škatlo barve in en daljnogled. V isti noči so obiskali tudi stanovanje Amalije Resen v Semeniški ulici in odnesli blaga v vrednosti 26 K. Dan pozneje so vlomili v stanovanje Ivana Prinčiča v Magistratni ulici in odnesli eno žensko obleko v vrednosti 5 K. V ravno isti noči so hoteli v nlici Treh kraljev ukrasti pri Pavšiču uro. Poleg tega je bil Senizza tožen, da je ukradel v Raštelju par hlač. Sodišče je obsodilo Senizzo na 6-tedensko ječo s postom vsake tri tedne; Turkoviča na 10-mesečno ječo z mesečnim postom, in po prestani kazni bo pod policijskim nadzorstvom; Adamiča pa na 15-mesečno ječo z enim postom na mesec in po prestani kazni bo tudi ta pod policijskim nadzorstvom.

— P. delje z motocikla včeraj opoludne neki častnik in sicer na vogalu, ko je hotel kreniti v ulico Alvarez s tekališča Josip Verdijevega. Vozil je prehitro. Pričujoči so mu priskočili koj na pomoč. Poškodoval se je precej. — Glasen opomin za naše kolesarje, da naj ne vozijo prehitro.

— Iz Rima je cerkij župan in poslanec na brz javno čestitko sv. Očetu prejel naslednji odgovor: „Sv. Oče, iz srca hvaležen za izraze sinovske vdanosti, Cerkljane preljubeče blagoslavja!“

Kard. Merry del Val.

— Iz Dol. Tribuše. Naša izobraževalno društvo ima že 42 udov. To strašno jezi liberalnega čurja. Na vse načine skuša odvračati ljudi od društva, da se ne vpišejo. Ferbel jih je celo, da ni potrjeno od glavarstva in namestništva. Zato hujka, ker nič dobrega od njega ne pričakuje za svoj žep. Povemo mu pa, da so prošli časi, da se bodo še ljudje puščali njemu za nos voditi.

— Reorganizacija živinozdravniške službe v armadi. Vojna uprava namerava ustanoviti 11 služb štabnih živinozdravnikov v 8. činovnem razredu in 7 služb višjih štabnih živinozdravnikov II. razreda v 7. činovnem razredu. Vслед tega pa vojaški polkovniki ne bodo več postali živinozdravniški uradniki, temveč le višji podkovniki 1. in 2. razreda ter podkovniki 1. in 2. razreda.

— Slovenska trgovska šola v Ljubljani. Pdpisano ravnateljstvo si dovoljuje naznanjati, da se otvori z no-

vembrom t. l. pripravljali razredi za slovensko trgovsko šolo v Ljubljani in zadrudna šola. V pripravljavni razred se bodo sprejemali učenci, ki so dovršili najmanj ljudsko šolo in so stari 13 let, na zadrudno šolo pa učenci, ki so dovršili ljudsko šolo in so stari 16 let. V pripravljalnem razredu znaša šolnina 50 K, pouk na zadrudni šoli je brezplačen; deželni odbor kranjski pa lahko oprosti tudi plačevanje šolnine v pripravljalnem razredu. Vpisovanje se bo vršilo dne 13. in 14. novembra od 9. ure dopoldne naprej v II. nadstropju hiše na Kongresnem trgu št. 2. Učenci naj se takrat zglase osebno v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov pri ravnateljstvu ter naj prineso seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo. Redni pouk se prične dne 16. novembra.

Ravnateljstvo.

— Vodovod v Stračicah bode jutri zaprt vsled nekkih poprav.

— Aretiran na pruski meji je bil Ivan Berce iz Dornberga. Priskrbel si je 1200 kron od nekega tuk. denarnega zaveda s pomočjo ponarejenih dokumentov. Pripeljali so ga v tuk. zapore.

— Hišne preiskave. — Takajšnja policija je izvela včeraj več hišnih preiskav pri članih društva „Crcolo popolare di coltura“. Zgodilo se je to na polje deželnega sodišča v Trstu, ki vodi preiskavo proti mladeniškim demokratičnim italijanskim skupinam, ki so baje v zvezi z zgnraj omenjenim društvom.

— Burja. — V sredo in četrtek je razsajala po Goriškem in po Vipavskem silna burja. Posebno huša burja je bila v Trstu. Podrla je 20 oseb na raznih krajih me-ta, ki so se več ali manj poškodovali in so morali iskati zdravniške pomoči. Burja je bila tako močna, da je odtrgala v miljskem zalivu pred tamošnjo ladjedelnico zasidrano novo vojno oklopnico „Nadvojvoda Franc Ferdinand“ od kraja ter jo podila do Pirana, kjer je oklopnica obtičala.

— Vode ni. — Pomanjkanje vode je v celi naši deželi, posebno seveda na Krasu. Ljudje ne pomnijo tako hude suše v oktobru. Že več tednov vozijo posebno Spodnjekrasčevci vodo iz Vipave v Gabrijah po 4 do 5 ur daleč. Vodnjaki v naši okolici so tudi suhi. Reka Vipava se je zelo posušila. Na nekaterih krajih se pride preko iste po suhem. Nekateri mlinci ob Vipavi ne morejo mleti vsled pomanjkanja vode. Enako tudi Soča je zelo mahna. V tovarni v Zdravščini ne morejo celi dan delati z vodno močjo. Tudi s hribov nam dobajajo poročila, da občutijo veliko pomanjkanje vode in da je suša uničila ves jesenski pridelok.

Jesenski pridelok je tudi v naši okolici uničen. Naši kmetovalci se poprašujejo, kaj bo preko zimo. Pomoči bo treba.

— Učiteljsko društvo za toliminski okraj je sklenilo postaviti prihodnje leto spominsko ploščo pok. H. Volariču v Kobaridu.

— Volitve za isterski deželni zbor se začnejo jutri. Posebno hud boj bo v splošni kuriji med liberalnimi in krščansk-socialnimi Italijani.

— Obisk. V sredo je obiskala deputacija holandske vlade, obstoječa iz dr. Nouwensa in S. Meuwensa v svrhu proučevanja goriški zavod za pospeševanje male obrti. Deputacija se je o zavodu jako pohvalno izrazila.

— Porotno zasedanje v Gorici se začne 5. novembra. Za takratno zasedanje so delegirani kot predsednik istim: Matija Rntar, Alfred graf Coronini in N. Caza fura, sodni svetnik v Gorici.

— V Ricmanjih je izvršil samomor minulo soboto nek Ivan Povsič. Polcžil je diamitno patrono na tla, legel na njo in jo pržgal. Našli so samorilčevo truplo popolnoma razmesarjeno. Samomorilca je gnala v smrt bolezen in pa beda.

— V Gorjanskem na Krasu se blagoslovi jutri novo kuracijsko in šolsko poslopje. Obenem se blagoslovi tudi največje napajališče na Krasu in na istem odkrije jubilejna spominska plošča. Poslopje je zgradil podjetnik g. Breclj iz Zapaž pri Ajdovščini, napajališče in plošča je delo domačina g. Trčena.

— Matica Hrvatska izda za leto 1908 te-le knjige: Redna izdanja: 1. Poslednji Zrinski i Frakopani, 4° (veliki format, str. 328). 2. Hrvatsko kolo, naučno-književni zbornik. Knjiga V. 3 Stjepan Radić: Današnja financialna znanost. 4. Ivan Lepušić: Pustolovka. (Roman). 5. Mickiewicz: Izbrane pjesme. Preveo Ivo Velkanović. 6. I. S. Turgenjev: Novi rod (Nov). (Roman). Preveo M. Lovrenčević. Izvanredna izdanja: 7. Kolo hrvatskih umjetnika. III. (Kolo jugoslavenskih umjetnika.) Cena 2 K. 8. Stjepan Kucak: Ujedinba prastaroga svieta. (Mala knjiznica, sv. V.) Cena 50 v. 9. Ferdo Sišić: Hrvatska povest. II. (1526 do 1790.) (Mala knjizica, sv. VI.) Cena 50 v. 10. Glas „Matica Hrvatske“. III. godina. Cena 1 K 50 v.

Znižana naročnina za Slovence znača za knjige od 1. do 7. 4 K na leto. Kdor se želi naročiti naj izvoli plačati pri poverjeniku. Poverjenik je g. Rustja v semenišču in g. dr. Henrik Tama, odvetnik v Gorici, naročnino 4 K in za poštino znesek 40 h. Za knjiga 8. do 10. velja navedena cena.

Žalosti potrtim srcem javljamo prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša preljubljena gospa

Marija Križnič roj. Drašček

daneš ob 6. uri zvečer po kratki in mučni bolezni, v dobi 22 let previdena s sv. zakramenti za umirajoče, na Opčinah pri Trstu, v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v nedeljo ob 4. uri popoldne iz Draščekove hiše na Opčinah na tamošnje pokopališče.

Kanal-Opčine, 23. oktobra 1908.

ALOJZ KRIŽNIČ, soproj.

Marija ud. Drašček, mati.

Anton Križnič, sin.

Zorka Drašček, sestra. Anton Križnič, tast. Vladi Križnič, svak. Pavlina Križnič, tašča. Fran Drašček, stric.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica della Croce šte. 6.

Poprava in komisijska zaloga dvo-koles in šiva nih strojev pri

Batjelu
Gorica

Prodaja tudi na mesečne obroke. Ceniki franco. Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem.

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valentina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno Schwanen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tu dobi tozadevno brošuro brezplačno

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Majdičevega mlina.

Ant. Obidič

čevljar

v Semenski ulici 1.

v Gorici

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Mala peč na špirit

Kopelj za sedenje

obe v najboljem stanu

sta na prodaj

po nizki ceni.

Kje, pove upravitelj „Prim. L.“

Na predvečer

2.

decembra

bodo velike razsvitljave v proširnej Avstriji katere preskrbi — po naročilih — naš pyrotehnik **FERD. MAKUC** v Gorici, ulica Mattioli št. 43.

Telefon št. 72

Poštnohran. rač. št. 51.292

„CENTRALNA POSOJILNICA“

V GORICI

registrovana zadruga z omejeno zavezo v lastni hiši
M M Corso Giuseppe Verdi št. 32, I. nadstropje M M

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje od 1. jan. 1908 dalje po 5%. Daje posojila na menice po 6½% in na vknjižbo po 5½%. Dalje daje posojila na 5-letno mesečno odplačevanje ki znaša od vsacih 100 K 2 na mesec

Stanje hran. vlog dne 31. dec. 1907 K 1,816.352.73
Promet due 31. decembre 1907 . . . K 5,457.131.53

Št. 542/08.

Objava.

Varuštvo deželnega hipotečnega zavoda je sklenilo, z ozirom na tačasne razmere denarnega trga, znižati eskompt zastavnih pisem od dosedanjega merila 95% njihove imenske vrednosti na 94% za posojila ki ne presegajo znesek 20.000 K, in na 93% za posojila presegajoča ta znesek.

V GORICI, 16. oktobra 1908.

RAVNATELJSTVO

Deželnega hipotečnega zavoda.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori, na voglu novega železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohišva, vinskih posod, stiskalnic itd.

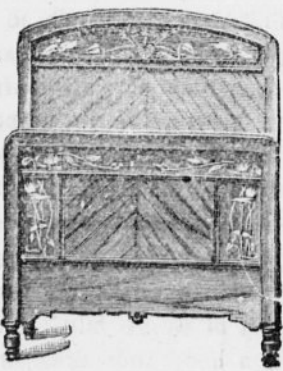

= Izgotovljeno pohištvo =
lastnega izdelka priprosto
= in fino se dobi pri =

A. Černigoj-Gorica.

Tržaška ulica 18.

Izdeluje tudi stavbarska in cerkvenega dela.

Strojevni obrat.

Prodajalo

se bode v torek pričenshi ob 3h pod. sobna oprava Čitalnice v Marzini-jevi hiši I. nadstropje te-kališče Verdi x x x x x x x x

Anton Kuštrin,

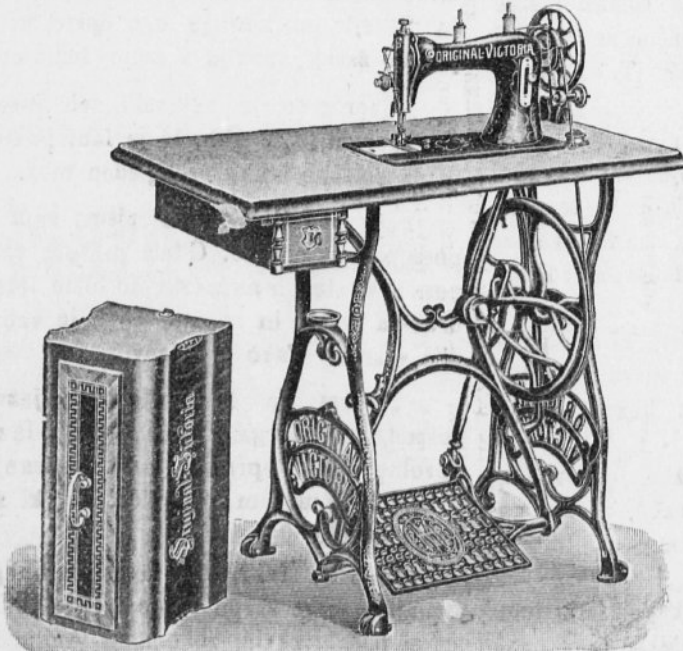
trgovec v Gorici

Gospodka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfú, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob ½ kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Victoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original-Victoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Victoria stroji so najpripravnější za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrška stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Victoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovaren.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Victoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Victoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.